Lovlig udrejse med børn og bosættelse med dem i udlandet

Tyskland

1 Under hvilke omstændigheder må den ene af forældrene lovligt tage et barn med til et andet land uden samtykke fra den anden forælder?

Spørgsmålet om, hvor barnet skal bo permanent, er en del af retten til at bestemme, hvor man vil opholde sig (*Aufenthaltsbestimmungsrecht*) og dermed en del af den faktiske personforsorg (*Personensorge*, jf. § 1631, stk. 1, i den tyske borgerlige lovbog (Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)), der ligesom forvaltningen af barnets formue er omfattet af forældremyndigheden i henhold til BGB's § 1626, stk. 1.

Der er herved - i modsætning til eksempelvis en kort ferierejse til et europæisk naboland - tale om et spørgsmål af afgørende betydning (*Angelegenheit von erheblicher Bedeutung*), jf. § 1687, stk. 1, første punktum, i BGB, idet begge forældre skal være enige herom, hvis de har fælles forældremyndighed. En forælder kan derfor kun flytte til udlandet med barnet uden den anden forælders samtykke, hvis han eller hun har forældremyndigheden alene eller i det mindste har ret til ensidigt at bestemme barnets opholdssted.

2 Under hvilke omstændigheder er samtykke fra den anden forælder nødvendigt for, at barnet må tages med til et andet land?

Samtykke fra den anden forælder til barnets rejse er påkrævet, når forældrene har fælles forældremyndighed (retten til at tage ophold) (se også svaret på spørgsmål 1).

3 Hvis den anden forælder ikke giver sit samtykke til, at barnet må tages med til et andet land, selvom om dette er nødvendigt, hvordan kan barnet da lovligt tages med til et andet land?

Fjernelsen af barnet er ikke retsstridigt, hvis den forælder, der ønsker at flytte med barnet, har forældremyndigheden alene eller i hvert fald ret til ensidigt at bestemme barnets opholdssted.

Hvis dette ikke er tilfældet, kan familieretten i tilfælde af tvister mellem forældrene efter anmodning fra en forælder overlade afgørelsen af spørgsmålet til en af forældrene i overensstemmelse med BGB's § 1628. I denne forbindelse skal retten træffe den afgørelse, der er til barnets bedste, idet der tages hensyn til de berørte personers faktiske forhold og muligheder samt til de berørte personers legitime interesser, jf. § 1697a i BGB.

I henhold til § 1671, stk. 1, i BGB kan en forælder, der lever adskilt fra den anden forælder, indgive en begæring til familieretten om at få overført forældremyndigheden over barnet eller en del heraf, f.eks. retten til at bestemme opholdsstedet. Begæringen skal imødekommes, hvis den anden forælder giver samtykke hertil, medmindre barnet (der er mindst 14 år gammelt) modsætter sig det, eller det må forventes, at ophævelse eller delvis overdragelse af den fælles forældremyndighed til ansøgeren bedst tilgodeser barnets tarv. Hvis retten imødekommer begæringen, kan den pågældende forælder frit bestemme, hvor barnet skal bo.

4 Gælder de samme regler for midlertidig fjernelse (for eksempel ferie, sundhedspleje osv.) og varig fjernelse? I givet fald fremlægges de relevante tilladelser.

Hvis en forælder er indehaver af forældremyndigheden alene, kan denne uden videre og også med kort varsel tage barnet med til udlandet. Hvis forældrene har fælles forældremyndighed, skal de i princippet afgøre dette spørgsmål i fællesskab, jf. BGB's § 1627. Hvis forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke lever sammen, skal de i fællesskab afgøre, i hvilke tilfælde den planlagte rejse ikke er en del af dagligdagen, men et spørgsmål af afgørende betydning, jf. § 1687, stk. 1, første punktum, i BGB. Den forælder, som barnet sædvanligvis opholder sig hos, har beføjelse til alene at træffe beslutninger om spørgsmål vedrørende dagligdagen, jf. BGB's § 1687, stk. 1, andet punktum. Det fremgår af § 1687, stk. 1, fjerde punktum, i BGB, at den anden forælder på egen hånd kun kan tage stilling til forhold vedrørende den faktiske omsorg for barnet (*Angelegenheiten der tatsächlichen Betreuung*). I loven fastsættes det ikke, hvilke spørgsmål der er af afgørende betydning, hvilke spørgsmål der vedrører dagligdagen, og hvilke der hører ind under den faktiske omsorg for barnet. Der skal tages stilling til dette spørgsmål i hvert enkelt konkret tilfælde. Som udgangspunkt kan både den forælder, som barnet normalt opholder sig hos, og den forælder, der har samkvemsret med barnet, træffe afgørelse om midlertidige udlandsrejser på egen hånd, for så vidt som der ikke er tale om rejser til fjerntliggende områder eller områder med politisk uro. Den forælder, der har samkvemsret med barnet, skal imidlertid underrette forældremyndighedens indehaver om rejsens formål. Den forælder, der hovedsageligt tager sig ar barnet, kan på egen hånd træffe afgørelse om rutinemæssig lægebehandling. Hvis barnet skal underkastes lægebehandling i et andet land, er der imidlertid ikke længere tale om en rutinebehandling.

Hvis en forælder ikke har del i forældremyndigheden, kan denne ikke bestemme, hvor barnet skal opholde sig. Mens han eller hun udøver sin samkvemsret i medfør af § 1687a i BGB, har denne de samme beføjelser som en forælder, der har fælles forældremyndighed, og som barnet normalt opholder sig hos, jf. § 1687, stk. 1, fjerde punktum.

Sidste opdatering: 02/11/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.